

Pensioenreglement
Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds

PENSIOENREGLEMENT-II 1 JANUARI 2007 (voor deelnemers geboren vanaf 01-01-1950)

van Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds,
voor de pensioenregeling van Theodorus Niemeyer B.V.

Toelichting bij pensioenbegrippen

Afkoop	Een pensioenuitvoerder heeft de mogelijkheid om kleine pensioenen af te kopen. Het pensioenbedrag moet dan blijven beneden een wettelijk bepaalde grens (die ieder jaar wijzigt). De pensioenaanspraken vervallen dan, maar de pensioenuitvoerder keert in plaats daarvan een bedrag ineens, de afkoopwaarde, uit aan de pensioengerechtigde.
Arbeidsongeschiktheid	Iemand is arbeidsongeschikt indien hij een uitkering krachtens de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen) ontvangt. De voorliggende periode van ziekgeld wordt voor de arbeidsongeschiktheid niet meegeteld.
Deelnemer	De werknemer die deelneemt in de pensioenregeling.
Franchise	Bij pensioenopbouw wordt verondersteld dat de deelnemer van de overheid de AOW zal ontvangen. Bij de vaststelling van de pensioenen wordt daarmee rekening gehouden door het salaris eerst te verminderen met een bedrag, de franchise.
geregistreerd partnerschap	Het geregistreerd partnerschap komt net als het huwelijk tot stand via de ambtenaar van de burgerlijke stand. Het geregistreerd partnerschap komt in veel opzichten overeen met het huwelijk.
gewezen deelnemer	De (ex-)werknemer van wie het deelnemerschap in de pensioenregeling is beëindigd, bijvoorbeeld door ontslag vóór de (uitgestelde) pensioendatum of pensionering.
gezamenlijke huishouding	Volgens een pensioenregeling kan er partnerpensioen voor niet-wettelijke partnerrelaties bestaan. Hiervoor is onder andere een gezamenlijke huishouding op één adres vereist. Tevens is van belang dat de samenlevingsovereenkomst notarieel wordt vastgelegd. Dus LAT-relaties komen niet in aanmerking voor partnerpensioen.
herverzekeraar	Een verzekeringsmaatschappij als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht waarmee het pensioenfonds een verzekeringsovereenkomst heeft gesloten.
indexcijfers (loonindex of prijsindex)	Soms worden bedragen aangepast aan de hand van de ontwikkeling van de lonen of de prijzen. Hulpmiddel zijn dan indexcijfers (loonindexcijfers of prijsindexcijfers) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Door vergelijking van CBS-cijfers uit verschillende jaren, wordt de ontwikkeling over die periode vastgesteld.
jaarsalaris	In de pensioenberekening speelt het jaarsalaris een centrale rol. In het pensioenreglement is opgenomen welke salariscomponenten meetellen.
notariële samenlevingsovereenkomst	Als ongehuwd samenwonenden onderlinge (financiële) afspraken maken, kunnen ze die in een overeenkomst door een notaris laten vastleggen. Natuurlijk kunnen ze ook hun afspraken zelf op papier zetten zonder dat er een notaris aan te pas komt (of ze kunnen helemaal niets opschrijven), maar in die situaties voldoet de partnerrelatie niet aan de eisen van de pensioenregeling om partnerpensioen te kunnen krijgen.
partner	In de Pensioenwet wordt de term partner gebruikt voor degene die aanspraak kan maken op partnerpensioen. Onder partner wordt verstaan de gehuwde en de geregistreerde partner. In het pensioenreglement is opgenomen dat er ook partnerpensioen is voor de ongeregistreerde partner (samenwonend). In het pensioenreglement is een en ander uitgewerkt.
pensioendatum	De datum waarop het pensioen zal ingaan volgens de normale uitgangspunten uit het pensioenreglement, of de datum waarop het pensioen na een keuze tot verschuiving van de pensioendatum feitelijk in gaat.

pensioengerechtigde kinderen	De kinderen van de deelnemer komen in aanmerking voor wezenpensioen. Dat zijn niet alleen de biologische kinderen waarvoor de deelnemer als ouder wordt aangemerkt, maar ook de adoptiekinderen en pleegkinderen. Als de deelnemer een partner heeft met kinderen die niet kind van de deelnemer zijn, komen ook die kinderen voor wezenpensioen in aanmerking, mits zij maar behoren tot het gezin of de gezamenlijke huishouding van de deelnemer en de partner.
pensioengrondslag	Als in de pensioenberekening van het jaarsalaris de franchise is afgetrokken, wordt het resterend bedrag pensioengrondslag genoemd.
pensioenjaren	In de pensioenberekening zijn vaak pensioenjaren van belang. In het reglement staat vanaf wanneer ze geteld worden. Dat kan het moment van toetreding tot de pensioenregeling zijn, maar ook kunnen er voorliggende dienstjaren worden meegeteld. De jaren lopen door tot de pensioendatum. Als een deelnemer tijdens het dienstverband overlijdt, wordt het partner- en wezenpensioen bepaald mede aan de hand van de pensioenjaren die nog doorgebracht hadden kunnen worden tot de pensioendatum. Door waardeoverdracht kunnen er extra jaren zijn toegekend.
pensioenoverzicht	Een pensioenuitvoerder moet aan de deelnemers in de pensioenregeling een overzicht sturen van de actuele stand van hun pensioenen. Dit overzicht vermeldt ook de uitgangspunten waarop de pensioenen berekend zijn, zoals het jaarsalaris en een parttimepercentage.
scheiding	Uit elkaar gaan van partners heeft verschillende juridische varianten. Welke pensioenrechten de ex-partner houdt, is wettelijk apart geregeld voor ouderdoms- en voor partnerpensioen. Zie hiervoor het pensioenreglement. Bij scheiding behouden de kinderen van de deelnemer gewoon aanspraak op wezenpensioen.
toeslagen	Het pensioenfonds kan beslissen om door middel van toeslagen te proberen de pensioenen waardevast of welvaartsvast te houden.
uitkeringsovereenkomst	Een uitkeringsovereenkomst is een pensioenafpraak waarbij het te verkrijgen pensioen wordt vastgesteld in concrete jaarlijkse pensioenbedragen.
uitvoeringsovereenkomst	Wettelijk is voorgeschreven dat een werkgever die een pensioenregeling heeft, die moet onderbrengen bij een pensioenfonds of een verzekeraar. Daarvoor moet een overeenkomst gesloten worden, de uitvoeringsovereenkomst.
verevening	Als één partner van een gehuwd stel ouderdomspensioen ontvangt, zullen in de praktijk beide echtgenoten daarvan genieten. De wetgever vindt het daarom logisch dat bij scheiding het ouderdomspensioen ook over beide partners verdeeld wordt. Dat heet verevening van het ouderdomspensioen. Bij scheiding kunnen de echtgenoten andere afspraken maken.
WIA-grenssalaris	Soms is in de pensioenregeling het WIA-grenssalaris van belang. Dat is de salarisgrens tot waar de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen voorzieningen geeft. De WIA is de opvolger van de WAO.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I	Pensioenregeling en uitvoering
Artikel 1	Pensioenregeling en deelnemers
Artikel 2	Uitvoering van de pensioenregeling
Artikel 3	Informatie voor de deelnemers
Hoofdstuk II	Berekeningsgrondslagen
Artikel 4	Berekeningsgrondslagen
Hoofdstuk III	Pensioenaanspraken
Artikel 5	Ouderdomspensioen
Artikel 6	Partnerpensioen
Artikel 7	Partnerbegrip
Artikel 8	Wezenpensioen
Artikel 8A	Uitkering ineens
Artikel 9	Toeslagen
Hoofdstuk IV	Keuzemogelijkheden
Artikel 10	Verschuiving van de pensioendatum en deeltijdpensioen
Artikel 11	Variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen
Artikel 12	Ruil van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen of omgekeerd
Artikel 13	Algemene bepalingen over keuzemogelijkheden
Hoofdstuk V	Bijzondere gebeurtenissen en situaties; verplichtingen deelnemer
Artikel 14	Tussentijdse beëindiging van het deelnemerschap
Artikel 15	Waardeoverdracht
Artikel 15a	Waardeoverdracht van kleine pensioenen
Artikel 16	Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid
Artikel 17	Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor partnerpensioen
Artikel 18	Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor ouderdomspensioen
Artikel 19	Pensionering
Artikel 20	Afkoop van kleine pensioenen
Artikel 21	Verplichtingen van de (gewezen) deelnemer en andere belanghebbenden
Hoofdstuk VI	Financiële bepalingen
Artikel 22	Financiering van de pensioenregeling
Artikel 23	Deelnemersbijdrage
Artikel 24	Uitkering van de pensioenen
Hoofdstuk VII	Overige bepalingen
Artikel 25	Fiscale maximering
Artikel 26	Beperkingen
Artikel 27	Wijzigingsvoorbehoud
Artikel 28	Onvoorziene gevallen
Artikel 29	Inwerkingtreding en overgangsbepalingen
Bijlagen	Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonende deelnemers Afkoopfactoren Bijlage V: bij artikel 29 lid 2b: artikel 9 van het per 31 december 2003 geldende pensioenreglement Bijlage VI: premievrije aanspraken op grond van oude SNP-reglementen

HOOFDSTUK I **PENSIOENREGELING EN UITVOERING**

Artikel 1 Pensioenregeling en deelnemers

1. Theodorus Niemeyer B.V., gevestigd te Groningen hierna de werkgever genoemd, heeft voor zijn werknemers een pensioenregeling getroffen. Deze pensioenregeling is omschreven in dit pensioenreglement.
De pensioenregeling wordt uitgevoerd door Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds, verder het pensioenfonds genoemd.
2. Deelnemers in deze pensioenregeling zijn alle werknemers van de werkgever, die op of na 1 januari 2006 en voor 1 januari 2010 krachtens een arbeidsovereenkomst in dienst van de werkgever zijn dan wel in dienst zijn getreden.

Niet opgenomen zijn de werknemers, die:

- a. op 31 december 2004 55 jaar of ouder waren; en
 - b. op deze datum deelnemer waren aan het toen geldende Pensioenregeling 2004; en
 - c. in aansluiting daarop op 1 januari 2007 deelnemer zijn in het Pensioenreglement-I 2007.
3. Het deelnemerschap eindigt
 - a. door het overlijden van de deelnemer;
 - b. op de pensioendatum;
 - c. door beëindiging van het dienstverband met de werkgever vóór de pensioendatum (ontslag), tenzij:
 - het pensioenfonds, op verzoek van de directie van de werkgever, anders beslist; of
 - bij een op de deelnemer toepasselijke regeling van de werkgever, bij welke de deelnemer zijn dienstbetrekking vervult, anders is bepaald.

Het deelnemerschap eindigt niet als bij het einde van het dienstverband de pensioenopbouw vanwege arbeidsongeschiktheid wordt voortgezet zoals genoemd in artikel 16. Het deelnemerschap wordt dan voortgezet in de mate waarin de voortgezette pensioenopbouw bestaat en duurt zolang dat recht bestaat.

Als de deelnemer onbetaald verlof heeft, blijft de aanspraak op partner- en wezenpensioen ongewijzigd in stand voor de maximale duur van 18 maanden. Wat de gevolgen van onbetaald verlof zijn voor de overige pensioenen, bepalen de werkgever en de werknemer in overleg.

Artikel 2 Uitvoering van de pensioenregeling

1. De werkgever heeft de uitvoering van de pensioenregeling ondergebracht bij het pensioenfonds. Het pensioenfonds is de pensioenuitvoerder van de pensioenregeling.
2. Het pensioenfonds is bevoegd om verplichtingen voortvloeiende uit dit pensioenreglement te dekken door het sluiten van een verzekeringsovereenkomst met een of meerdere herverzekeraars. De in de verzekeringsovereenkomst(en) opgenomen voorwaarden en eventuele beperkingen zijn van toepassing op de verplichtingen die gedekt worden door de overeenkomst.

Artikel 3 Informatieverstrekking door het fonds

1. Het pensioenfonds informeert de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde conform de bepalingen van de Pensioenwet en de daarop gebaseerde regelgeving. De informatie is correct, duidelijk en evenwichtig en wordt tijdig verstrekt of ter beschikking gesteld.
2. Het pensioenfonds heeft een website (www.pfniemeijer.nl) waarop informatie te vinden is over onder andere de pensioenregeling en de financiële positie van het pensioenfonds. Daarnaast heeft het pensioenfonds op de website documenten beschikbaar gesteld.
3. Het pensioenfonds verstrekt de informatie elektronisch of schriftelijk. Indien het pensioenfonds voornemens is om de informatie elektronisch te verstrekken, worden de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden, voor zover dit op hen van toepassing is, hierover schriftelijk geïnformeerd. Een (gewezen) deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde die bezwaar maakt tegen elektronische verstrekking ontvangt de informatie schriftelijk. Indien bij elektronische verstrekking het bij het fonds bekende adres voor elektronische verstrekking onjuist blijkt te zijn, verstrekt het fonds de informatie schriftelijk. Ook verstrekt het fonds de (gewezen) deelnemer, gewezen partner of de pensioengerechtigde aan wie de informatie elektronisch wordt verstrekt, op verzoek een papieren afschrift van de informatie.
4. Bij het verstrekken van de schriftelijke informatie kan het fonds zich houden aan het laatst hem bekende adres. Indien het pensioenfonds niet over het juiste adres van de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde blijkt te beschikken, is het pensioenfonds bevoegd de kosten van het achterhalen van het juiste adres bij betrokkene in rekening te brengen. Deze kosten kunnen niet direct in mindering worden gebracht op de uitkering.
5. Het pensioenfonds informeert de deelnemer binnen drie maanden na een wijziging in de pensioenregeling over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen bij het pensioenfonds en te raadplegen en op te slaan via de website van het pensioenfonds.
6. Het pensioenfonds informeert de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over die wijziging.
7. Het pensioenfonds verstrekt de deelnemer jaarlijks een opgave van de hoogte van de opgebouwde pensioenaanspraken en de aan het desbetreffende of voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen fiscale waardeaanwinst van pensioenaanspraken (de zogenaamde factor A), informatie over toeslagverlening, indien van toepassing vermindering (korting) van aanspraken, de werkgeverspremie en werknemerspremie, het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt en de dekkingsgraad naar Nederlandse maatstaf. Indien van toepassing wordt daarnaast informatie verstrekt over het functioneren van het pensioenfonds. De opgave wordt verstrekt binnen tien maanden na afloop van het kalenderjaar waarop de pensioenaanwinst betrekking heeft.
8. Bij beëindiging van het deelnemerschap, en daarna ten minste eens in de vijf jaar, verstrekt het pensioenfonds de gewezen deelnemer een opgave van de opgebouwde pensioenaanspraken, informatie over de toeslagverlening, indien van toepassing vermindering (korting) van aanspraken, het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt en de dekkingsgraad naar Nederlandse maatstaf. Indien van toepassing wordt daarnaast informatie verstrekt over het functioneren van het pensioenfonds.
Vorengenoemde opgave stelt het pensioenfonds jaarlijks digitaal aan de gewezen deelnemer ter beschikking door middel van opname in het deelnemersportaal via de website.
9. Het pensioenfonds verstrekt aan de pensioengerechtigde bij de pensioeningang, en daarna jaarlijks, een opgave van zijn pensioenrecht en de opgebouwde aanspraken op partner- en wezenpensioen alsmede informatie over de toeslagverlening, indien van toepassing vermindering (korting) van aanspraken en rechten en over het land waar het pensioen is ondergebracht en de toezichthouder waar het pensioen onder valt. Indien van toepassing wordt daarnaast informatie verstrekt over het functioneren van het pensioenfonds.
10. Na afloop van elk kalenderjaar ontvangt de pensioengerechtigde een jaaropgave met daarin vermeld

de hoogte van de in dat boekjaar uitgekeerde bedragen en de hoogte van de wettelijke inhoudingen van dat boekjaar.

11. Het pensioenfonds verstrekt aan de gewezen partner op het moment dat deze de status van een gewezen partner verkrijgt, en daarna ten minste eens in de vijf jaar alsmede op verzoek van de gewezen partner, een opgave van diens aanspraak op pensioen alsmede informatie over de toeslagverlening en indien van toepassing vermindering (korting) van aanspraken en rechten.
12. De deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden, dan wel hun vertegenwoordigers, kunnen op verzoek bepaalde, bij of krachtens de Pensioenwet omschreven, informatie opvragen. Het pensioenfonds is bevoegd een vergoeding te vragen voor het verstrekken van documenten.
13. Er is een klachten- en geschillenprocedure die is vastgelegd in een reglement 'INTERNE BEROEPSPROCEDURE'. Een belanghebbende kan een exemplaar van dit reglement bij het fonds opvragen.

HOOFDSTUK II BEREKENINGSGRONDSLAGEN

Artikel 4 Berekeningsgrondblagen

1. Voor de hoogte van het ouderdomspensioen, het partnerpensioen en het wezenpensioen zijn de pensioenjaren en de pensioengrondslag van de deelnemer bepalend.
2. Pensioenjaren zijn de jaren die liggen tussen 1 januari 2006 of de latere aanvang van het dienstverband met de werkgever, uiterlijk zijnde 31 december 2009, en de pensioendatum, met inachtneming van het bepaalde in artikel 29 lid 4.

Ook tellen als pensioenjaren mee de extra jaren die zijn vastgesteld aan de hand van de waarde van de pensioenaanspraken die de deelnemer heeft opgebouwd bij een vorige werkgever. Deze waarde is dan bij de aanvang van het deelnemerschap overgedragen aan het pensioenfonds.

Het aantal jaren dat voor de pensioenberekening in aanmerking komt, wordt naar beneden afgerond op jaren en volle maanden.

3. De pensioengrondslag is gelijk aan het jaarsalaris, verminderd met een franchise. De pensioengrondslag wordt bij opname in de pensioenregeling vastgesteld. Vervolgens wordt de pensioengrondslag jaarlijks per 1 januari opnieuw vastgesteld. Wijzigingen op andere data worden niet in aanmerking genomen.
4. Als pensioengevend loon wordt per 1 januari 2019 ten hoogste een bedrag van € 107.593 in aanmerking genomen. Bij dienstbetrekkingen in deeltijd wordt dit bedrag verminderd overeenkomstig de deeltijdfactor. Hierna wordt het maximum pensioengevend loon jaarlijks per 1 januari wettelijk aangepast.
5. Het jaarsalaris is gelijk aan 12 maal het vaste bruto maandsalaris bij een volledig dienstverband van de deelnemer, plus de vakantietoelage, de persoonlijke toelage en de eindejaarsuitkering en eventuele ploegen- of afwijkende dienstentoeslag. Een eventuele bijdrage van de werkgever voor een levensloopregeling telt hierbij niet mee. De werkgever bepaalt in overleg met de andere CAO-partijen (de vakorganisaties) welke overige toeslagen en emolumenten voor de vaststelling van het jaarinkomen in aanmerking worden genomen.

Verhogingen van de pensioengrondslag tellen volledig mee in de pensioenberekening zolang het jaarsalaris van de deelnemer niet hoger is dan het WIA-grenssalaris per 1 januari van dat jaar. Het WIA-grenssalaris is het bedrag op basis waarvan de maximum premie volgens de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) wordt geheven.

Als het jaarsalaris van de deelnemer hoger is dan het WIA-grenssalaris of stijgt boven het WIA-grenssalaris, wordt het pensioen alleen verhoogd voor zover de verhoging van de pensioengrondslag niet meer bedraagt dan 30% van de pensioengrondslag in het voorgaande jaar.

Wanneer het jaarsalaris stijgt boven het WIA-grenssalaris, komt bij de vaststelling van de

pensioengrondslag echter minimaal de salarisstijging tot het WIA-grenssalaris in aanmerking.

6. De franchise bedraagt per 1 januari 2019 € 13.785. De franchise wordt jaarlijks aangepast en is gelijk aan 100/75 maal de AOW-uitkering plus vakantie-uitkering die geldt voor gehuwden met een partner ouder dan de AOW-leeftijd.
7. Als een deelnemer parttime werkt,
 - wordt de pensioengrondslag op fulltimebasis vastgesteld;
 - wordt ieder pensioenjaar waarin parttime is gewerkt voor een evenredig deel in aanmerking genomen. Voor toekomstige pensioenjaren wordt in dit verband aangenomen dat het laatste parttimepercentage tot de pensioendatum gelijk blijft.

HOOFDSTUK III PENSIOENAANSPRAKEN

Artikel 5 Ouderdomspensioen.

1. Het ouderdomspensioen gaat in op de dag waarop de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt. Het loopt door tot het einde van de maand waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt.
2.
 - a. Het jaarlijkse ouderdomspensioen op basis van Pensioenreglement-II is gelijk aan 1,738% van de pensioengrondslag van de deelnemer op 1 januari 2018, vermenigvuldigd met het aantal pensioenjaren na 1 januari 2018.
 - b. Bij een wijziging van de pensioengrondslag wordt het jaarlijkse ouderdomspensioen verhoogd of verlaagd met 1,738% van deze verhoging of verlaging, vermenigvuldigd met het aantal pensioenjaren dat ligt na deze wijziging.

Het aldus bepaalde ouderdomspensioen wordt vermeerderd met het tot 1 januari 2018 opgebouwde ouderdomspensioen op basis van de op het moment van opbouw geldende bepalingen van Pensioenreglement-II.

3. Het ouderdomspensioen heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. Dat betekent dat het pensioen vooraf wordt vastgesteld in concrete pensioenbedragen.

Artikel 6 Partnerpensioen

1. Het partnerpensioen gaat in op de 1^e van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt. Het loopt door tot het einde van de maand waarin de partner overlijdt.
2. Tijdens de deelname aan dit pensioenreglement wordt elk jaar een gedeelte van het partnerpensioen opgebouwd. Dit jaarlijks op te bouwen partnerpensioen bedroeg tot 1 januari 2018 voor ieder pensioenjaar 70% van het op grond van artikel 5 lid 2 jaarlijks opgebouwde ouderdomspensioen. Vanaf 1 januari 2018 is het in elk pensioenjaar op te bouwen partnerpensioen gelijk aan de pensioengrondslag in het betreffende jaar vermenigvuldigd met 1,3125%. Het in totaal opgebouwde partnerpensioen is gelijk aan het in achterliggende pensioenjaren opgebouwde partnerpensioen, inclusief eventuele voorwaardelijk verleende toeslagen.
3. Bij overlijden van een deelnemer heeft de partner recht op het te bereiken partnerpensioen als bedoeld in lid 4. Bij overlijden van een gewezen deelnemer heeft de partner recht op het totaal opgebouwde partnerpensioen als bedoeld in lid 2.
4. Het te bereiken partnerpensioen is het op grond van lid 2 opgebouwde partnerpensioen, verhoogd met de toekomstige opbouw van partnerpensioen. De toekomstige pensioenopbouw partnerpensioen is gelijk aan de laatst vastgestelde pensioengrondslag vermenigvuldigd met 1,3125% en vermenigvuldigd met het aantal toekomstige pensioenjaren in dit pensioenreglement tot de 67-jarige leeftijd waarbij indien van toepassing rekening is gehouden met de laatst bekende parttimefactor.
3. Het partnerpensioen heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. Dit betekent dat het pensioen vooraf wordt vastgesteld in concrete pensioenbedragen.

4. Er bestaat geen recht op partnerpensioen als op of na de pensioendatum:
 - de gewezen deelnemer in het huwelijk treedt; of
 - de gewezen deelnemer een geregistreerd partnerschap aangaat; of
 - de gewezen deelnemer een ongeregistreerd partnerschap aangaat dat voldoet aan de voorwaarden zoals omschreven in artikel 7.

Artikel 7 **Partnerbegrip**

1. De partner in dit pensioenreglement is:
 - a. De echtgenote/echtgenoot van de (gewezen) deelnemer.
 - b. De geregistreeerde partner van de (gewezen) deelnemer. Dit is de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer volgens de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Het geregistreerd partnerschap wordt gelijkgesteld aan het huwelijk. Deze partner wordt hieronder 'geregistreeerde partner' genoemd.
 - c. De ongeregistreeerde partner van de (gewezen) deelnemer. Dit is de ongehuwde persoon:
 - met wie noch de (gewezen) deelnemer, noch een andere persoon dan de (gewezen) deelnemer een geregistreerd partnerschap is aangegaan; en
 - met wie de (gewezen) deelnemer minimaal een half jaar een gezamenlijke huishouding voert; en
 - die niet in de rechte lijn of in de tweede graad aan de (gewezen) deelnemer verwant is; en
 - die met de (gewezen) deelnemer een notarieel samenlevingscontract heeft gesloten. Dit contract moet minimaal de volgende gegevens bevatten: de geboortedata en de burgerlijke staat van de deelnemer en de partner, de aanvangsdatum van de gezamenlijke huishouding en enige vermogensrechtelijke bepalingen.

Deze partner wordt 'ongeregistreeerde partner' genoemd en deze partnerrelatie 'ongeregistreeerd partnerschap'.

Een huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongeregistreerd partnerschap dat tot stand komt na de pensioendatum geeft geen recht op partnerpensioen volgens deze pensioenregeling.

2. Als de gehuwde (gewezen) deelnemer of de (gewezen) deelnemer die een geregistreerd partnerschap is aangegaan, ook een ongeregistreeerde partner heeft, is er alleen aanspraak op partnerpensioen voor de echtgenote/echtgenoot of de geregistreeerde partner. De ongehuwde (gewezen) deelnemer die geen geregistreerd partnerschap is aangegaan, maar die meer ongeregistreeerde partners heeft, kan slechts één van hen aanwijzen als partner in de zin van deze pensioenregeling.

Bij een later huwelijk, het later aangaan van een geregistreerd partnerschap of bij latere aanwijzing van een andere ongeregistreeerde partner, beschouwt het pensioenfonds voor uitvoering van deze regeling de partnerrelatie met de eerder aangewezen ongeregistreeerde partner als beëindigd.

Artikel 8 **Wezenpensioen**

1. Het wezenpensioen gaat voor ieder pensioengerechtigd kind in op de 1^e van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt.

Uitkering van het wezenpensioen loopt door tot het einde van de maand waarin de 18^e verjaardag van het kind valt. Als het kind studeert of arbeidsongeschikt is, loopt de uitkering van het wezenpensioen door tot het einde van de maand waarin de 27^e verjaardag van het kind valt. Als het kind eerder overlijdt, ophoudt met studeren of niet meer arbeidsongeschikt is, loopt de uitkering door tot het einde van de betreffende maand.

Van een studerend kind is sprake als:

- het kind ingeschreven is bij een school of instelling die volledig dagonderwijs verzorgt. Aan volledig dagonderwijs wordt gelijk gesteld een bij wet geregelde combinatie van leren en werken die ook een volledige dag beslaat, en
- het kind de school of instelling geregeld bezoekt.

Voornoemde voorwaarden zijn van overeenkomstige toepassing indien het kind in het buitenland studeert.

Van een arbeidsongeschikt kind is sprake als het kind van overheidswege recht heeft op een uitkering ten gevolge van arbeidsongeschiktheid, langdurige ziekte of handicap.

2. Tijdens de deelname aan dit pensioenreglement wordt elk jaar een gedeelte van het wezenpensioen opgebouwd. Dit jaarlijks op te bouwen wezenpensioen bedroeg tot 1 januari 2018 voor ieder pensioenjaar 14% van het op grond van artikel 5 lid 2 jaarlijks opgebouwde ouderdomspensioen. Vanaf 1 januari 2018 is het in elk pensioenjaar op te bouwen wezenpensioen gelijk aan de pensioengrondslag in het betreffende jaar vermenigvuldigd met 0,2625%. Het in totaal opgebouwde wezenpensioen is gelijk aan het in achterliggende pensioenjaren opgebouwde wezenpensioen, inclusief eventuele voorwaardelijk verleende toeslagen.
3. Bij overlijden van een deelnemer heeft het kind recht op het te bereiken wezenpensioen als bedoeld in lid 4. Bij overlijden van een gewezen deelnemer heeft het kind recht op het totaal opgebouwde wezenpensioen als bedoeld in lid 2.
4. Het te bereiken wezenpensioen is het op grond van lid 2 opgebouwde wezenpensioen, verhoogd met de toekomstige opbouw van wezenpensioen. De toekomstige pensioenopbouw wezenpensioen is gelijk aan de laatst vastgestelde pensioengrondslag vermenigvuldigd met 0,2625% en vermenigvuldigd met het aantal toekomstige pensioenjaren in dit pensioenreglement tot de 67-jarige leeftijd waarbij indien van toepassing rekening is gehouden met de laatst bekende parttimefactor.
5. Het wezenpensioen wordt verdubbeld als de (gewezen) deelnemer overlijdt zonder een partner na te laten of op de 1^e van de maand volgend op de maand waarin de partner overlijdt.
3. Pensioengerechtigd zijn:
 - kinderen die tot de (gewezen) deelnemer in familierechtelijke betrekking staan;
 - kinderen die tot de partner in familierechtelijke betrekking staan, die behoren tot de gezamenlijke huishouding en voor wie de (gewezen) deelnemer of de partner een uitkering ontvangt op grond van de Algemene Kinderbijslagwet of die studeren of arbeidsongeschikt zijn;
 - pleegkinderen van de (gewezen) deelnemer (volgens de normen van de Algemene Kinderbijslagwet).

Niet pensioengerechtigd zijn kinderen die na de pensioendatum zijn geboren of geadopteerd, of kinderen die na de pensioendatum de status van pleegkind van de gewezen deelnemer hebben gekregen of tot het huishouden van de gewezen deelnemer zijn gaan behoren.

Als er echter recht op partnerpensioen bestaat op grond van een partnerrelatie die al bestond vóór de pensioendatum en het kind na de pensioendatum geboren wordt uit deze relatie, is het kind wel pensioengerechtigd.

Een kind, geboren binnen 306 dagen na overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, telt mee voor de berekening van het wezenpensioen.

4. Het wezenpensioen heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst in de zin van de Pensioenwet. Dat betekent dat het vooraf wordt vastgesteld in concrete pensioenbedragen.

Artikel 8A Uitkering ineens

1. Bij overlijden van een gepensioneerde wordt aan de nabestaande (= partner) een bedrag uitgekeerd ter grootte van driemaal het maandelijks uitkeringsbedrag van het oudedagspensioen.
2. Indien bij het overlijden van de gepensioneerde blijkt dat er geen nabestaande is, wordt het in lid 1 genoemde bedrag uitgekeerd aan de pensioengerechtigde kinderen aan wie op grond van artikel 8 wezenpensioen is toegekend.

Artikel 9 Toeslagen

1. Op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de op 5% gemaximeerde structurele loonontwikkeling zoals overeengekomen in de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) van de werkgever. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.

2. Op de pensioenrechten van de pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal de op 5% gemaximeerde prijsontwikkeling (CPI alle huishoudens) in de maand oktober vergeleken met het prijsindexcijfer van de maand oktober één jaar daarvoor, met dien verstande dat deze toeslag nooit hoger is dan de toeslag die wordt verleend over de in lid 1 vermelde pensioenaanspraken. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast.
3. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.
4. Aan de gewezen deelnemers worden tenminste dezelfde toeslagen toegekend als aan de pensioengerechtigden.
5. Toeslagverlening vindt altijd plaats per 1 januari van enig jaar en wordt verleend op de pensioenaanspraken en pensioenrechten met inbegrip van eerder verleende toeslagen.
6. Een verleende toeslag maakt deel uit van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht.
7. Indien een indexcijfer negatief is, wordt dit gesteld op nul.
8. Indien de toeslag in het verleden niet of niet volledig is verleend en de financiële positie van het pensioenfonds dusdanig is verbeterd dat volledige toeslagverlening weer mogelijk is, kan het bestuur van het pensioenfonds besluiten deze niet (volledig) verleende toeslag alsnog te verlenen (na-indexering).
9. Bij toepassing van het voorgaande lid van dit artikel zal in eerste instantie getracht worden om de meest recent ontstane achterstand zoveel mogelijk in te halen. In het geval er daarna nog middelen over zijn om een eventuele daarvóór reeds ontstane achterstand zoveel mogelijk in te halen, wordt voorrang gegeven aan telkens de meest recent ontstane achterstand. Een achterstand die meer dan tien jaar geleden is ontstaan, wordt echter niet meer ingehaald.
10. Het inhalen van achterstand betekent dat de toeslag vanaf dat moment alleen voor de toekomstige jaren geheel of gedeeltelijk wordt verhoogd conform bovenstaande procedure. De verhoging van de toeslag wordt derhalve niet met terugwerkende kracht uitbetaald.

HOOFDSTUK IV KEUZEMOGELIJKHEDEN

Artikel 10 Verschuiving van de pensioendatum en deeltijdpensioen

1. De (gewezen) deelnemer kan op verzoek en na toestemming van de werkgever de pensioendatum vervroegen of uitstellen. Dit verzoek moet in geval van vervroeging minimaal drie maanden voor de beoogde pensioendatum bij het pensioenfonds zijn ingediend. In geval van uitstel moet het verzoek minimaal drie maanden voor de pensioendatum zijn ingediend. Verschuiving van de pensioendatum is alleen mogelijk in hele maanden.

De deelnemer moet bij (gedeeltelijke) vervroeging het dienstverband (gedeeltelijk) beëindigen. Als de vervroegde pensioendatum meer dan vijf jaar vóór de AOW-datum van de betreffende deelnemer is gelegen, dan moet de deelnemer bovendien verklaren dat hij/zij het arbeidsproces zal verlaten voor het deel dat het ouderdomspensioen vervroegd is ingegaan en dat hij/zij niet voornemens is die arbeid weer te zullen hervatten.

Als de vervroegde pensioendatum meer dan vijf jaar vóór de AOW-datum van de betreffende gewezen deelnemer is gelegen, dan moet de dienstbetrekking van de gewezen deelnemer bij zijn/haar werkgever in verband met ingang van het ouderdomspensioen worden beëindigd. De gewezen deelnemer als bedoeld in de vorige volzin moet tevens verklaren dat hij/zij het arbeidsproces zal verlaten en dat hij/zij niet voornemens is arbeid te zullen gaan verrichten.

Voor degene die op het moment van de vervroeging nog deelnemer is in de pensioenregeling, wordt het ouderdomspensioen eerst verlaagd door toepassing van de bepalingen over tussentijdse beëindiging van het deelnemerschap. Pas daarna wordt het pensioenbedrag omgerekend.

Voor degene die kiest voor uitstel eindigt de pensioenopbouw op de oorspronkelijke pensioendatum van 67 jaar.

Het ouderdomspensioen wordt omgerekend op basis van onderstaande factoren:

Beoogde pensioenleeftijd	Resterend ouderdomspensioen in % van het oorspronkelijke (ingangsleeftijd 67)
66	93,90%
65	88,30%
64	83,20%
63	78,50%
62	74,10%
61	70,10%
60	66,30%
59	62,90%
58	59,80%
57	56,80%
56	54,10%
55	51,60%

Voor andere leeftijden wordt de factor door het fonds op overeenkomstige wijze vastgesteld

Bij vervroeging of uitstel blijft het bij het oorspronkelijke ouderdomspensioen behorende partner- en/of wezenpensioen ongewijzigd.

In geval van pensioenvervroeging heeft de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid om een deel van het levenslange ouderdomspensioen om te zetten in een AOW-overbruggingspensioen. Dit laatste pensioen is bedoeld om de AOW te overbruggen in de periode van de vervroegde pensioendatum tot de dag waarop de (gewezen) deelnemer de AOW-leeftijd bereikt.

Het AOW-overbruggingspensioen dat de (gewezen) deelnemer door deze ruil krijgt (voor een overbruggingspensioen tot leeftijd 67), wordt bepaald volgens onderstaande tabel:

vervroegde pensioenleeftijd	in te ruilen levenslang ouderdomspensioen om € 100,- jaarlijks AOW-overbruggingspensioen (tot 67) te krijgen (op dezelfde vroege pensioenleeftijd)
66	€ 6,07
65	€ 11,66
64	€ 16,80
63	€ 21,55
62	€ 25,92
61	€ 29,95
60	€ 33,66
59	€ 37,08
58	€ 40,24
57	€ 43,16
56	€ 45,85
55	€ 48,36

Bij uitstel wordt het ouderdomspensioen omgerekend op basis van de volgende factoren:

uitgestelde pensioenleeftijd	Hoogte ouderdomspensioen in % van het oorspronkelijke (ingangleeftijd 67)
68	106,70%
69	114,20%
70	122,70%

- De deelnemer kan tevens een deel van het ouderdomspensioen tot uitkering laten komen (deeltijdpensioen). Het tijdstip van ingang ligt op zijn vroegst op de dag waarop de 55^e verjaardag van de deelnemer valt en op zijn laatst op de dag waarop de 67^e verjaardag van de deelnemer valt. Bij het verzoek tot deeltijd-pensionering dient te worden aangegeven hoe groot de vermindering van de arbeidsduur is.

Het verzoek tot toepassing van deeltijdpensioen dient ten minste 6 maanden vóór de (vervroegde) pensioendatum – met toestemming van de werkgever – bij het pensioenfonds te worden ingediend.

De mogelijkheid van deeltijdpensioen is uitsluitend mogelijk indien de werkgever daarmee instemt. Voormelde instemming dient te blijken uit medeondertekening door de werkgever van de in de 2^e alinea bedoelde schriftelijke aanvraag.

Het gedeeltelijk laten ingaan van het ouderdomspensioen is niet mogelijk voor de (gewezen) deelnemer voor wie voortzetting van de pensioenopbouw op grond van (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid plaatsvindt ingevolge artikel 16.

Bij gebruikmaking van de mogelijkheid tot deeltijdpensionering wordt het dienstverband tussen de werknemer en de werkgever omgezet in een deeltijd-dienstverband.

Indien binnen een periode van tien jaren direct voorafgaand aan de pensioendatum een deeltijdfunctie wordt aanvaard die ten minste 50% van een voltijdfunctie belooft, kan op verzoek van de deelnemer de pensioenopbouw plaatsvinden uitgaande van het jaarsalaris behorende bij de voltijdsfunctie. De deelnemer draagt alsdan de volledige pensioenkosten voor de opbouw van het pensioen behorende bij het verschil tussen de deeltijd- en voltijdsfunctie. Indien het deeltijdsalaris in deze periode wordt verhoogd op basis van de structurele loonontwikkeling zoals overeengekomen tussen CAO-partijen, mag het jaarsalaris in dezelfde verhouding worden verhoogd.

Artikel 11 Variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen

De (gewezen) deelnemer heeft de keuze om vanaf de pensioendatum eerst een aantal jaren - maximaal 10 - een hoog pensioen te ontvangen en daarna een laag. Of juist eerst een aantal jaren - maximaal 10 - een laag pensioen te ontvangen en daarna een hoog. Hierbij gaat het om hele jaren.

Het lage pensioen mag niet lager zijn dan 75% van het hoge pensioen.

Het verzoek hiertoe dient ten minste 3 maanden vóór de (vervroegde) pensioendatum bij het pensioenfonds te worden ingediend.

Als het lage pensioen 75% bedraagt van het hoge, dan is het hoge pensioen gelijk aan het hieronder genoemde percentage van het oorspronkelijke pensioen (dit bij een pensioenleeftijd van 67):

duur hoog respectievelijk laag	Eerst hoog, dan laag		Eerst laag, dan hoog	
	Hoog	Laag	Laag	Hoog
1 jaar	130,60%	97,95%	76,20%	101,60%
2 jaar	128,01%	96,01%	77,41%	103,21%
3 jaar	125,58%	94,19%	78,64%	104,85%
4 jaar	123,29%	92,47%	79,88%	106,51%
5 jaar	121,15%	90,86%	81,12%	108,16%
6 jaar	119,16%	89,37%	82,35%	109,80%
7 jaar	117,30%	87,98%	83,57%	111,43%
8 jaar	115,57%	86,68%	84,77%	113,03%
9 jaar	113,97%	85,48%	85,95%	114,60%
10 jaar	112,49%	84,37%	87,11%	116,15%

Artikel 12 Ruil van partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen of omgekeerd

1. De (gewezen) deelnemer kan het partnerpensioen op de pensioendatum ruilen om het ouderdomspensioen te verhogen. De (gewezen) deelnemer met een partner heeft daarvoor de instemming nodig van de partner.
Het verzoek tot uitruil van het partnerpensioen dient ten minste 3 maanden vóór de (vervroegde) pensioendatum bij het pensioenfonds te worden ingediend.

2. Het bedrag waarmee het ouderdomspensioen bij ruil van € 100,- partnerpensioen wordt verhoogd, bedraagt € 29,40. Dit is het geval bij ruil op leeftijd 67.

Pensioenleeftijd bij uitruil	Extra direct ingaand ouderdomspensioen bij uitruil van € 100 partnerpensioen
55	€ 17,00
56	€ 17,80
57	€ 18,70
58	€ 19,50
59	€ 20,40
60	€ 21,40
61	€ 22,40
62	€ 23,40
63	€ 24,50
64	€ 25,60
65	€ 26,80
66	€ 28,10
67	€ 29,40
68	€ 30,80
69	€ 32,20
70	€ 33,80

Voor andere pensioenleeftijden gelden bedragen die op overeenkomstige wijze zijn vastgesteld. De (gewezen) deelnemer kan - in plaats van het gehele partnerpensioen - 75, 50 of 25% daarvan ruilen.

3. Er is geen ruil mogelijk van het partnerpensioen waarop een gewezen partner recht heeft behouden als gevolg van artikel 17.
4. Als gevolg van aanspraken die aan een of meer gewezen partners zijn toegekend, kan het partnerpensioen op de pensioendatum of bij eerder einde van het deelnemerschap voor de dan aanwezige partner lager zijn dan het op grond van artikel 6 berekende partnerpensioen. De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om een zodanig deel van het ouderdomspensioen te ruilen voor extra partnerpensioen dat de verhouding tussen deze beide pensioenen 100:70 bedraagt.

Bij ruil naar een partnerpensioen zal het ouderdomspensioen bij pensioenleeftijd 67 worden omgerekend op basis van onderstaande tabel:

leeftijdsklasse op ruilmoment	Extra partnerpensioen bij uitruil van € 100 ouderdomspensioen (ingaand op 67)
67 (pensioendatum)	€ 340,14
60 tot en met 66	€ 320,51
55 tot en met 59	€ 304,88
50 tot en met 54	€ 303,95
45 tot en met 49	€ 311,53
40 tot en met 44	€ 323,62
35 tot en met 39	€ 337,84
30 tot en met 34	€ 352,11
25 tot en met 29	€ 366,30
jonger dan 25	€ 371,75

Als de ruil plaats vindt bij tussentijdse beëindiging van het deelnemerschap, wordt het ouderdomspensioen eerst verlaagd door toepassing van de bepalingen hierover (zie artikel 14).

Artikel 13 Algemene bepalingen over keuzemogelijkheden

1. Bij een combinatie van keuzemogelijkheden bepaalt het pensioenfonds zo nodig de volgorde van de verschillende keuzes. Deze volgorde is: verschuiving van de pensioendatum, ruil en dan variatie in de hoogte van het ouderdomspensioen.
2. Bij de toepassing van keuzemogelijkheden mogen er geen pensioenaanspraken ontstaan of overblijven die lager zijn dan de grens voor afkoop van kleine pensioenen. Zie artikel 20. Dit betekent het volgende:
 - Bij vervroeging van het ouderdomspensioen moet het nieuwe ouderdomspensioen boven de afkoopgrens blijven.
 - Bij variatie in hoogte van het ouderdomspensioen moet het lage pensioen boven de afkoopgrens blijven.
 - Bij ruil van een gedeelte van het partnerpensioen naar extra ouderdomspensioen moet het resterende deel van het partnerpensioen boven de afkoopgrens blijven.
 - Bij ruil van een gedeelte van het ouderdomspensioen naar extra partnerpensioen moet het resterende deel van het ouderdomspensioen boven de afkoopgrens blijven, en moet het nieuwe partnerpensioen ook boven de afkoopgrens blijven.
3. Bij de toepassing van de ruilverhoudingen is de leeftijd van de (gewezen) deelnemer in jaren en maanden bepalend. Voor leeftijden die niet in de voorgaande artikelen zijn genoemd, stelt het pensioenfonds de ruilverhouding op een zelfde wijze vast.
4. De factoren zoals genoemd in dit hoofdstuk van het pensioenreglement gelden vanaf 1 januari 2017.

HOOFDSTUK V BIJZONDERE GEBEURTENISSEN EN SITUATIES; VERPLICHTINGEN DEELNEMER

Artikel 14 Tussentijdse beëindiging van het deelnemerschap

Als het deelnemerschap - anders dan door overlijden - eindigt vóór de pensioendatum, behoudt de gewezen deelnemer recht op het ouderdoms-, partner- en wezenpensioen dat tot de datum van beëindiging is opgebouwd. Het pensioen dat tot de beëindigingsdatum is opgebouwd is het pensioen dat berekend is op grond van de pensioenjaren tot de beëindigingsdatum.

Artikel 15 Waardeoverdracht

1. Als de gewezen deelnemer gaat deelnemen in de pensioenregeling van een volgende werkgever, heeft hij/zij het recht de waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken over te laten dragen naar de pensioenuitvoerder van die nieuwe werkgever. De overdragende en de ontvangende pensioenuitvoerder brengen in het kader van de waardeoverdracht geen kosten in rekening bij de gewezen deelnemer. De partner van de gewezen deelnemer moet instemmen met de overdracht van het partnerpensioen. Er is geen instemming van de gewezen deelnemer of partner vereist als er sprake is van waardeoverdracht van kleine pensioenen als bedoeld in artikel 15a, leden 2 en 4 van dit reglement.
Door de overdracht vervallen de aanspraken die op grond van dit reglement zijn verkregen.

Artikel 15a Waardeoverdracht van kleine pensioenen

1. Na opname in de pensioenregeling is het pensioenfonds verplicht de ontvangen waarde van kleine pensioenen uit een vorige dienstverband aan te wenden ter verwerving van pensioenaanspraken voor de deelnemer. Aan de hand van de beschikbare overdrachtswaarde bepaalt het pensioenfonds de extra aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen. De extra aanspraken worden vervolgens op dezelfde manier behandeld als aanspraken die in deze pensioenregeling zijn opgebouwd.

2. Indien na beëindiging van het deelnemerschap op of na 1 januari 2018 het ouderdomspensioen minder bedraagt dan het bedrag dat de Pensioenwet noemt voor afkoop van pensioen zoals bedoeld in artikel 20, lid 1 van dit reglement, draagt het pensioenfonds de waarde van de pensioenaanspraken over naar de pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer pensioen opbouwt. Hiervoor is geen instemming van de gewezen deelnemer nodig.
3. Indien het pensioenfonds na beëindiging van het deelnemerschap op of na 1 januari 2018 na vijf pogingen tot waardeoverdracht van klein pensioen in minimaal vijf jaar, maar niet voor 1 januari 2024, geen nieuwe pensioenuitvoerder heeft gevonden waar de gewezen deelnemer pensioen opbouwt, koopt het pensioenfonds de pensioenaanspraken op dat moment af op grond van artikel 20, lid 4, indien de gewezen deelnemer met de afkoop instemt.
4. Indien het deelnemerschap vóór 1 januari 2018 is beëindigd, er geen afkoop heeft plaatsgevonden en er is sprake is van een klein ouderdomspensioen (het ouderdomspensioen bedraagt minder dan het bedrag dat de Pensioenwet noemt voor afkoop van pensioen zoals bedoeld in artikel 20, lid 1 van dit reglement) en er geen afkoop heeft plaatsgevonden op grond van artikel 20, lid 4, draagt het pensioenfonds de waarde van de pensioenaanspraken over naar de pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer pensioen opbouwt maar niet eerder dan 1 juli 2020. Hiervoor is geen instemming van de gewezen deelnemer nodig.

Artikel 16 Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid

Als de deelnemer tijdens het deelnemerschap voor 45% of meer arbeidsongeschikt wordt en recht heeft op een WIA-uitkering, dan heeft hij/zij ook recht op gehele of gedeeltelijke voortgezette opbouw van de pensioenaanspraken. De voortgezette opbouw loopt dan ook door na een eventuele beëindiging van het dienstverband.

Als (en zolang) de deelnemer recht heeft op een WIA-uitkering die gebaseerd is op een arbeidsongeschiktheid van	wordt de pensioenopbouw voortgezet voor
65% - 100%	100%
45% - 65%	50%
minder dan 45%	n.v.t.

Als de deelnemer na (gedeeltelijke) beëindiging van het deelnemerschap revalideert, stopt of vermindert de voortgezette pensioenopbouw. Als de mate van arbeidsongeschiktheid daarna weer toeneemt, wordt de voortgezette pensioenopbouw niet meer vermeerderd of hervat.

Voortgezette pensioenopbouw vindt plaats op basis van de pensioengrondslag die van toepassing was op de laatste 1^e januari waarop de deelnemer arbeidsongeschikt was, met dien verstande dat jaarlijks per 1 januari, voor het eerst op 1 januari na ingang van de vrijstelling, de pensioengrondslag verhoogd wordt met hetzelfde percentage waarmee de ingegane pensioenen verhoogd worden.

Voortzetting van de pensioenopbouw vindt alleen plaats voor de soorten pensioen waarop de (gewezen) deelnemer al vóór de beëindiging van het dienstverband aanspraak had. Het aangaan van een partnerrelatie na het einde van het dienstverband geeft alleen recht op partnerpensioen zoals omschreven in artikel 6 als de partnerrelatie tot stand komt vóór de pensioendatum.

Op de voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn de verzekeringsvoorwaarden van de herverzekeraar van toepassing (zie artikel 2 lid 2).

In deze voorwaarden is onder meer het volgende geregeld:

- Er vindt geen voortzetting van de pensioenopbouw plaats als de deelnemer op het moment van het ontstaan van de pensioenaanspraken (of de verhoging daarvan) al recht heeft op een WIA- of WAO-uitkering.
- De deelnemer heeft geen recht op voortzetting van de pensioenopbouw als hij/zij binnen vier jaar na het ontstaan van de pensioenaanspraken arbeidsongeschikt wordt door ziekte of gebreken die al bestonden en geconstateerd waren op de aanvangsdatum van de aanspraak. Dit geldt niet voor zwangerschap en bevalling.
- De deelnemer is verplicht bij arbeidsongeschiktheid er aan mee te werken dat de herverzekeraar kan

bepalen of er nog sprake is van arbeidsongeschiktheid, en zo ja, in welke mate.

Als de deelnemer gebruik maakt van de mogelijkheid om de pensioendatum te vervroegen, vervalt de voortgezette opbouw op de vervroegde pensioendatum.

Indien de mate van arbeidsongeschiktheid na beëindiging van het dienstverband met de werkgever wijzigt, wordt het recht op voortzetting dienovereenkomstig aangepast indien die wijziging het gevolg is van:

- a. een verlaagde mate van arbeidsongeschiktheid;
- b. een verhoogde mate van arbeidsongeschiktheid mits deze toename voortvloeit uit dezelfde ziekte of hetzelfde gebrek op grond waarvan de betrokkene tijdens het deelnemerschap de WAO/WIA-uitkering werd toegekend.
Het bestuur is bevoegd de uitbetaling van de verhoging van het recht op voortzetting afhankelijk te stellen van door de betrokkene te leveren bewijs dat de toename voortvloeit uit dezelfde ziekte of hetzelfde gebrek op grond waarvan de betrokkene aanvankelijk de WAO/WIA-uitkering werd toegekend.

Artikel 17 Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor partnerpensioen

1. Onder beëindiging van de partnerrelatie wordt in dit pensioenreglement verstaan
 - echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed;
 - beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door dood, vermissing of omzetting van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk;
 - beëindiging van een partnerrelatie in de zin van de pensioenovereenkomst;
 - beëindiging van het ongeregistreerd partnerschap door beëindiging van de gezamenlijke huishouding.

Onder beëindiging van de partnerrelatie in de zin van dit pensioenreglement valt niet de situatie dat de partners aansluitend aan de ene vorm van de relatie - huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongeregistreerd partnerschap - met elkaar een andere van deze relatievormen aangaan.

2. Bij beëindiging van de partnerrelatie behoudt de gewezen partner aanspraak op het partnerpensioen dat tot die datum is opgebouwd.
Op dit nabestaandenpensioen wordt eventueel de vermindering wegens groot leeftijdsverschil toegepast.
3. Als de partnerrelatie van een gewezen deelnemer eindigt op de wijze zoals omschreven in lid 1, wordt bij het overlijden van die gewezen deelnemer de gewezen partner als partner beschouwd. Hij/zij houdt dan recht op het partnerpensioen dat bij het einde van het deelnemerschap was vastgesteld. Dit geldt alleen als deze partnerrelatie al bestond bij het einde van het deelnemerschap.
4. De bepalingen in lid 2 en 3 zijn niet van toepassing als:
 - de echtgenoten of de geregistreerde partners bij huwelijkse voorwaarden of bij voorwaarden van geregistreerd partnerschap of bij een schriftelijk gesloten overeenkomst met betrekking tot de scheiding anders overeenkomen. Het pensioenfonds moet hiermee instemmen;
 - in verband met de beëindiging van een ongeregistreerd partnerschap de partners schriftelijk anders overeenkomen. Het pensioenfonds moet hiermee instemmen.
5. Het partnerpensioen voor een volgende partner is het pensioen dat kan worden verkregen volgens artikel 6, verminderd met de aanspraak van de gewezen partner.
6. In geval van beëindiging van de partnerrelatie van een gewezen deelnemer wordt voor de verdubbeling van het wezenpensioen de gewezen partner die aanspraak heeft behouden op partnerpensioen, als partner beschouwd.
7. Een gewezen partner met een recht op bijzonder partnerpensioen als bedoeld in dit artikel heeft het recht dit te vervreemden aan een eerdere of latere partner van de (gewezen) deelnemer mits:
 - a. de pensioenuitvoerder bereid is een eventueel uit die overdracht voortvloeiende wijziging van het risico te dekken;
 - b. de vervreemding onherroepelijk is;
 - c. dit wordt overeengekomen bij notarieel verleden akte.

8. Het partnerpensioen dat bij beëindiging van de partnerrelatie is toegekend aan de gewezen partner, wordt aangepast conform artikel 9 lid 2.

Artikel 18 Gevolgen van beëindiging partnerrelatie voor ouderdomspensioen

1. In geval van echtscheiding, scheiding van tafel en bed of beëindiging van geregistreerd partnerschap, kan de (gewezen) echtgenote/echtgenoot of de gewezen geregistreerde partner recht hebben op verevening van het ouderdomspensioen volgens de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (WVPS).
Pensioenverevening is niet aan de orde bij omzetting van een huwelijk in een geregistreerd partnerschap of omgekeerd, en ook niet bij beëindiging van een ongeregistreerd partnerschap.

Er is geen recht op verevening als het bedrag van de verevening lager is dan de wettelijke grens.
2. De hoofdregel van de WVPS is dat het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk of geregistreerde partnerschap is opgebouwd, voor de helft toekomt aan de gewezen partner.
Partijen kunnen hierover afwijkende afspraken maken.
3. Het recht op verevening kan alleen rechtstreeks bij het pensioenfonds geldend gemaakt worden als het verzoek binnen twee jaar na de scheidingsdatum bij het pensioenfonds is ingediend. Dit moet gebeuren met het formulier dat daarvoor wettelijk is voorgeschreven.
4. Partijen kunnen op grond van artikel 5 van de WVPS er voor kiezen om het vereveningsrecht, samen met het partnerpensioen van de gewezen echtgenote/echtgenoot of geregistreerde partner, om te zetten naar een eigen ouderdomspensioen voor de gewezen echtgenote/echtgenoot of geregistreerde partner. Het pensioenfonds stelt bij deze conversie de eis dat de pensioendatum wordt bepaald volgens de regels van dit reglement; ook de overige regels van dit reglement moeten zoveel mogelijk worden gevolgd.
5. Het vereveningspensioen van de ex- echtgenoot/geregistreerde partner van een actieve deelnemer wordt conform artikel 9 lid 1 aangepast. Het vereveningspensioen van de ex- echtgenoot/geregistreerde partner van een gewezen deelnemer wordt conform artikel 9 lid 2 aangepast.
6. Het bestuur is bevoegd om de kosten van de pensioenverevening in gelijke delen bij de echtgenoten/geregistreerde partners in rekening te brengen.

Artikel 19 Pensionering

1. De pensioendatum is de dag waarop de (gewezen) deelnemer 67 jaar wordt. Dit is niet het geval als hij/zij gebruik maakt van de mogelijkheid om de pensioendatum te vervroegen.
2. Het fonds zal 6 maanden voor het bereiken van de AOW-leeftijd de (gewezen) deelnemer informeren omtrent de flexibiliseringsmogelijkheden.
De (gewezen) deelnemer zal het fonds 3 maanden voor het bereiken van de AOW-leeftijd laten weten of hij hier gebruik van zal maken.

Artikel 20 Afkoop van kleine pensioenen

1. Als bij ingang van het ouderdomspensioen dit pensioen lager is dan de wettelijke grens die daarvoor op dat moment geldt (op 1 januari 2019: € 484,09 bruto op jaarbasis), heeft het pensioenfonds het recht om de aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen af te kopen, mits de gewezen deelnemer en eventuele partner met de afkoop instemt/instemmen.
De afkoopwaarde wordt uitgekeerd aan de gewezen deelnemer.

Bij een eventuele afkoop past het pensioenfonds de afkoopfactoren toe die zijn omschreven in de bijlage bij dit reglement.

2. Bij beëindiging van de partnerrelatie heeft het pensioenfonds het recht tot afkoop van de aanspraken op partnerpensioen als het partnerpensioen lager is dan de wettelijke grens die daarvoor op dat

moment geldt. Het pensioenfonds heeft geen instemming van de gewezen partner nodig. De afkoopwaarde wordt dan uitgekeerd aan de gewezen partner. Na afkoop van partnerpensioen voor een gewezen partner wordt artikel 17 lid 5 toegepast alsof er geen afkoop heeft plaatsgevonden.

3. Als bij overlijden van een (gewezen) deelnemer het partnerpensioen en/of het wezenpensioen lager blijken te zijn dan de wettelijke grens, heeft het pensioenfonds een recht tot afkoop van deze pensioenen zonder instemming van de gerechtigden op het nabestaandenpensioen. De afkoopwaarde wordt dan uitgekeerd aan de pensioengerechtigde partner of het pensioengerechtigde kind.
4. Als het deelnemerschap tussentijds is beëindigd in 2016 en 2017 en de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen was op dat moment (datum einde deelnemerschap) lager dan de wettelijke grens die daarvoor op dat moment gold, dan heeft het pensioenfonds het recht om deze pensioenaanspraak en de bijbehorende pensioenaanspraken zonder instemming van de gewezen deelnemer af te kopen gedurende zes maanden nadat er twee jaar zijn verstreken na de tussentijdse beëindiging van het deelnemerschap. Deze afkoop vindt niet plaats als de gewezen deelnemer een procedure tot waardeoverdracht is gestart en de waarde wordt overgedragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder. De afkoopwaarde wordt uitgekeerd aan de gewezen deelnemer. Als het deelnemerschap tussentijds is beëindigd in 2018 of later en de opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen is op dat moment (datum einde deelnemerschap) lager dan de wettelijke grens die daarvoor op dat moment gold, heeft het pensioenfonds het recht om deze pensioenaanspraak en de bijbehorende pensioenaanspraken met instemming van de gewezen deelnemer af te kopen na vijf vergeefse pogingen tot automatische waardeoverdracht van kleine pensioenen, maar niet eerder dan na vijf jaar na einde van het deelnemerschap en ook niet voor 1 januari 2024. De afkoopwaarde wordt uitgekeerd aan de gewezen deelnemer.

Artikel 21 Verplichtingen van de (gewezen) deelnemer en andere belanghebbenden

1. De deelnemer moet het pensioenfonds direct informeren over beëindiging van zijn/haar partnerrelatie (zie artikel 17).
2. Als de deelnemer in aanmerking wil komen voor partnerpensioen voor de ongeregistreeerde partner (met wie hij/zij minimaal een half jaar een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd en nog voert), dan moet de deelnemer aan de werkgever een notariële samenlevingsovereenkomst overleggen. Deze samenlevingsovereenkomst moet in ieder geval de volgende gegevens bevatten: de geboortedata en burgerlijke staat van de deelnemer en zijn/haar partner, de aanvangsdatum van de gezamenlijke huishouding en enige vermogensrechtelijke bepalingen (bijvoorbeeld een regeling over de verdeling van de kosten van de gezamenlijke huishouding). De deelnemer staat er voor in dat de gegevens in de akte juist zijn.
3. Als het ongeregistreeerde partnerschap eindigt, moet de deelnemer het pensioenfonds hierover direct schriftelijk informeren. In deze schriftelijke verklaring moeten in ieder geval de namen en geboortedata van beide partners zijn opgenomen en de datum waarop de gezamenlijke huishouding is geëindigd. De deelnemer en zijn/haar partner moeten deze verklaring ondertekenen. Wanneer de deelnemer aannemelijk maakt dat hij/zij ondanks zijn/haar inspanningen, geen medeondertekening van de gewezen partner heeft gekregen, mag de werkgever afgaan op een eenzijdige verklaring van de deelnemer.
4. Na beëindiging van het deelnemerschap is de gewezen deelnemer verplicht het pensioenfonds direct te informeren over het einde van een partnerrelatie. Hierbij gaat het niet om het overlijden van de partner.
5. De pensioengerechtigde kinderen zijn gehouden om in die gevallen, waarin sprake is van een wezenpensioen voor pensioengerechtigde kinderen van 18 jaar tot en met 27 jaar als bedoeld in artikel 8 lid 1, het fonds periodiek een bewijsstuk te overleggen waaruit blijkt, dat zij voldoen aan de in artikel 8 lid 1 genoemde voorwaarden met betrekking tot studie of arbeidsongeschiktheid.
6. Als het pensioenfonds op grond van de Wet op de medische keuringen medische waarborgen mag vragen, dan moet de werknemer aan het medisch onderzoek meewerken.

7. De deelnemer is gehouden aan het pensioenfonds alle gegevens te verstrekken waarover dit voor een goede uitvoering van de regeling dient te beschikken.
De werkgever en het pensioenfonds zijn niet aansprakelijk als een pensioen niet of niet juist is zeker gesteld omdat de deelnemer niet, niet goed of niet tijdig aan zijn/haar verplichtingen heeft voldaan.
8. Als de werknemer van mening is dat hij/zij rechten kan ontlenen aan dit pensioenreglement maar geen documenten heeft ontvangen van het pensioenfonds en/of de werkgever waaruit dit blijkt, moet hij/zij zowel de werkgever als het pensioenfonds hierover informeren.

HOOFDSTUK VI FINANCIËLE BEPALINGEN

Artikel 22 Financiering van de pensioenregeling

De werkgever betaalt het pensioenfonds een bijdrage zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst.

Artikel 23 Deelnemersbijdrage

De deelnemer is verplicht jaarlijks een percentage van zijn pensioengrondslag bij te dragen in de kosten van de pensioenregeling. De hoogte van de premiebijdrage zal jaarlijks door het bestuur van het fonds bij bestuursbesluit worden vastgesteld.

De deelnemer is geen bijdrage verschuldigd als sprake is van volledige voortgezette pensioenopbouw na arbeidsongeschiktheid volgens artikel 16. Bij gedeeltelijke voortgezette opbouw is de bijdrage voor een deel verschuldigd.

In het geval van de keuze voor uitstel van de pensioendatum tot na de 67 jarige leeftijd is de deelnemer vanaf het bereiken van de 67 jarige leeftijd geen deelnemersbijdrage meer verschuldigd.

Indien een deelnemer in enig jaar minder dan het normale aantal arbeidsuren werkt, wordt voor de berekening van de bijdrage de in dat jaar geldende pensioengrondslag voor een evenredig deel in aanmerking genomen.

De werkgever houdt de bijdragen van de deelnemer maandelijks in op zijn/haar salaris.

Artikel 24 Uitkering van de pensioenen

De pensioenen worden door het fonds aan de pensioengerechtigden uitgekeerd in maandelijkse termijnen bij achterafbetaling. De pensioenen worden uitgekeerd in een Nederlands wettig betaalmiddel. Tevens wordt zorg gedragen voor de wettelijke inhoudingen op de uitkeringen.

In geval van aanwijzing door de rechthebbende van een niet in Nederland gevestigde bankrekening, is het fonds bevoegd om de kosten van de uitbetaling in rekening te brengen bij de rechthebbende. Dit is mogelijk door deze kosten in mindering te brengen op de uit te keren pensioenbedragen.

Ten onrechte ontvangen pensioenen dienen te worden terugbetaald.

Ieder persoon, die uit hoofde van dit reglement een pensioenuitkering ontvangt, is verplicht, zo dikwijls het pensioenfonds zulks verlangt, doch ten hoogste eenmaal per jaar, een "bewijs van in leven zijn" te overleggen.

HOOFDSTUK VII OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 25 Fiscale maximering

1. Een AOW-overbruggingspensioen (zoals omschreven in artikel 10) is maximaal gelijk aan twee keer het AOW-bedrag voor een gehuwde zonder toeslag, inclusief vakantie-uitkering.
2. Overschrijding van dit maximum door oorzaken zoals omschreven in artikel 18d van de Wet op de loonbelasting 1964, blijven buiten beschouwing.

3. Als een (gewezen) deelnemer gedurende het deelnemerschap parttime heeft gewerkt, wordt:
 - de laatste pensioengrondslag op fulltimebasis vastgesteld;
 - deze pensioengrondslag vermenigvuldigd met het parttimepercentage. Bij wisselende parttimepercentages gedurende het deelnemerschap wordt het gewogen gemiddelde parttimepercentage genomen.

Artikel 26 **Beperkingen**

1. Alle mededelingen die de werkgever in het kader van de pensioenregeling aan het pensioenfonds doet, mag het pensioenfonds als juist aanvaarden.
Als de werkgever onjuiste of geen mededelingen heeft gedaan en het pensioenfonds daardoor onvoldoende premie heeft ontvangen, dan spant het pensioenfonds zich in om alsnog aanvullende financiering van de werkgever te krijgen.
2. Geen aanspraak op partnerpensioen bestaat, indien de partner zich heeft schuldig gemaakt aan enig misdrijf, dat de dood van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ten gevolge heeft gehad, of als de partner aan zodanig misdrijf medeplichtig is geweest. Hetzelfde geldt in geval van het bijzondere partnerpensioen ten aanzien van de gewezen echtgenoot of gewezen partner.
3. Geen aanspraak op wezenpensioen bestaat, indien het pensioengerechtigde kind zich heeft schuldig gemaakt aan enig misdrijf, dat de dood van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde ten gevolge heeft gehad, of als het pensioengerechtigde kind aan zodanig misdrijf medeplichtig is geweest.
4. Het pensioenfonds vraagt in beginsel geen medische waarborgen voor het toekennen of verhogen van pensioenaanspraken. Als op grond van de Wet op de medische keuringen medische waarborgen gevraagd mogen worden, kan het pensioenfonds dit doen. Wanneer de deelnemer vervolgens naar het oordeel van het pensioenfonds geen normale levens- of validiteitskansen heeft, worden de pensioenaanspraken niet of niet volledig toegekend. In dat geval bezien de werkgever en het pensioenfonds of er een bijzondere regeling kan worden getroffen, en zo ja, welke. Een medisch onderzoek kan deel uit maken van de medische waarborgen die de deelnemer moet leveren.

Bij te late aanmelding van een deelnemer door de werkgever kan het pensioenfonds beperkende voorwaarden stellen wat betreft de gevolgen van overlijden of arbeidsongeschiktheid in het begin van het deelnemerschap. De deelnemer wordt hierover dan geïnformeerd.

5. De aanspraken uit deze pensioenregeling kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, of formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden. In de Pensioenwet is bepaald in welke gevallen dit wel is toegestaan.
6. Als de (gewezen) deelnemer een partner heeft die meer dan 10 jaar jonger blijkt te zijn dan de (gewezen) deelnemer, wordt het partnerpensioen zoals dat opgebouwd is over de pensioenjaren gelegen voor 1 januari 2008 verminderd met 2½ % voor elk vol jaar dat het leeftijdsverschil groter is dan 10 jaar.
Dit geldt ook voor het partnerpensioen van een voormalig partner die na beëindiging van de partnerrelatie aanspraken heeft behouden (zie artikel 17).
Op de opgaven zoals in artikel 3 genoemd, is deze vermindering niet toegepast.

Artikel 27 **Wijzigingsvoorbehoud**

1. De werkgever heeft, voor zover de wet zulks toelaat, na overleg met CAO-partijen, zich het recht voorbehouden de pensioenregeling te wijzigen, te verlagen, te beperken of te beëindigen, als:
 - a. de overheid de ouderdoms-, partner- en/of arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zodanig ingrijpend wijzigt, dat een herziening of beëindiging van de pensioenregeling, gezien de opzet daarvan, noodzakelijk is;
 - b. de financiële positie van de werkgever de uitgaven voor de pensioenregeling niet meer toelaat;
 - c. omstandigheden wijzigen die voor de werkgever van zodanig zwaarwegend belang zijn in relatie tot de belangen van de werknemers dat de belangen van de werknemers daarvoor moeten wijken.Hierbij wordt het bepaalde in artikel 18 van de statuten in acht genomen. Wanneer als gevolg van

de bedoelde aanpassing van de pensioenregeling reserves vrijvallen, vervallen deze aan het fonds.

2. De werkgever heeft zich het recht voorbehouden zijn bijdrage aan de pensioenregeling te verlagen of te beëindigen in geval van ingrijpende wijziging van omstandigheden.
3. Als de werkgever gebruik wil maken van het recht zoals omschreven in lid 1 of lid 2, zal hij de deelnemers hierover schriftelijk informeren en met hen overleggen over een eventuele herziening van de pensioenregeling.
De opgebouwde pensioenaanspraken worden niet aangetast.
4. Het pensioenfonds kan de ingegane en de nog niet ingegane pensioenen verminderen, als de financiële toestand van het pensioenfonds dat nodig maakt. Dit kan alleen in de situatie en onder de voorwaarden die zijn omschreven in artikel 134 van de Pensioenwet.
5. Als het pensioenfonds gebruik wil maken van het recht zoals omschreven in lid 4, zal het pensioenfonds de betrokkenen, belanghebbenden en de werkgever schriftelijk over dit besluit informeren.
De vermindering van de aanspraken kan op zijn vroegst plaatsvinden drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd en één maand nadat (gewezen) deelnemers, de werkgever en de toezichthouder hierover zijn geïnformeerd.

Artikel 28 Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bestuur van het pensioenfonds. Het bestuur is in bijzondere gevallen bevoegd, indien strikte toepassing van het pensioenreglement tot onbillijkheden van overwegende aard zou voeren, in overleg met de actuaris, ten gunste van een bepaalde deelnemer of groep van deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden en andere uitkeringsgerechtigden, van de bepalingen van dit reglement af te wijken.

Artikel 29 Overgangsbepalingen

1. Dit pensioenreglement is in werking getreden op 1 januari 2007 en nadien gewijzigd op 22 februari 2019. De wijzigingen treden in werking op 1 januari 2019. De flexibiliseringsfactoren worden toegepast vanaf 1 januari 2019.
2. Dit pensioenreglement vervangt het voorgaande reglement. De deelnemers aan de pensioenregeling volgens dit pensioenreglement kunnen geen rechten meer ontlenen aan het voorgaande pensioenreglement.
3. Alle tot en met 31 december 2013 opgebouwde pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers gaan met ingang van 1 januari 2014 in op de dag waarop de rechthebbende de 67-jarige leeftijd bereikt, onder gelijktijdige verhoging van deze aanspraken op basis van collectieve actuariële gelijkwaardigheid, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen mannen en vrouwen. De in de vorige volzin bedoelde verhoging wordt door het bestuur, gehoord de actuaris, eenmalig vastgesteld. Deze aanpassing is zonder instemming van de individuele deelnemers doorgevoerd omdat is voldaan aan de door de Staatssecretaris (brief d.d. 17 januari 2013 met kenmerk AV/PB/2012/17855) gestelde voorwaarden dat er sprake is van collectieve actuariële neutrale herrekening en het pensioenreglement erin voorziet dat (gewezen) deelnemers de pensioeningangsdatum kunnen vervroegen naar de oorspronkelijke pensioenleeftijd.
4. Voor degenen die al deelnemer waren in de vorige pensioenregeling gelden de volgende bijzondere bepalingen:
 - a. de deelneming aan de pensioenregeling volgens het voorgaande pensioenreglement wordt als één geheel beschouwd met de deelneming aan de regeling volgens het nieuwe reglement, met inachtneming van het in lid b en c bepaalde;
 - b. de werknemers die op 31 december 2005 deelnamen aan de pensioenregeling zoals omschreven in pensioenreglement 2004 en die op 1 januari 2006 deelnemer waren aan de pensioenregeling zoals is omschreven in pensioenreglement 2006 blijven aanspraak houden op de tijdsevenredige pensioenaanspraken uit hoofde van voornoemd pensioenreglement 2004;

- c. het bepaalde in Bijlage V en Bijlage VI van Pensioenreglement 2006 blijft, voor zover van toepassing, onverkort van kracht. Deze bijlagen zijn tevens aan het onderhavige pensioenreglement gehecht.
5. Deelnemers van wie het dienstverband met de werkgever is geëindigd vóór de ingangsdatum van dit pensioenreglement en die aan de vorige regeling alleen nog deelnamen vanwege voortgezette pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid, worden geen deelnemer in deze pensioenregeling. Zij blijven deelnemer in de regeling volgens het vorige pensioenreglement.
6. Voor de in lid 2 bedoelde werknemers die per 31 december 2003 reeds deelnemer waren aan de per die datum geldende (pre)pensioenregeling van het fonds, geldt het volgende:
 - a. de in lid 2 bedoelde werknemers verwerven door middel van jaarlijkse inkoop, aanvullende aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen. Deze aanspraken hebben betrekking op verstreken diensttijd tot 1 januari 2006.
 - b. De hoogte van de onder a. bedoelde aanvullende aanspraken is gelijk aan de aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen uit hoofde van artikel 29, lid 2 van het pensioenreglement van het fonds zoals dit van toepassing was op 31 december 2005, verminderd met de aanvullende aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen die reeds uit hoofde van voornoemd artikel tot 1 januari 2006 zijn opgebouwd.
 - c. De conform het bepaalde onder b. vastgestelde aanvullende aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen worden in gelijke jaarlijkse delen opgebouwd en gefinancierd tussen 1 januari 2006 en 1 januari 2016 dan wel de eerdere reguliere pensioendatum. Indien het deelnemerschap vóór 1 januari 2016 dan wel vóór de eerdere reguliere pensioendatum wordt beëindigd, verwerft betrokkene uitsluitend de tot beëindiging van het deelnemerschap opgebouwde en gefinancierde aanspraken. De verdere opbouw en financiering van de aanvullende pensioenaanspraken wordt per de datum van beëindiging van het deelnemerschap beëindigd.
 - d. Voor zover in dit artikel niet anders wordt bepaald, zijn op de aanvullende aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen de bepalingen van dit pensioenreglement van toepassing, dit echter met uitzondering van artikel 9.
 - e. Het fonds verstrekt aan de onder a bedoelde werknemer de in artikel 4, 4 van het Uitvoeringsbesluit pensioenaspecten Sociaal Akkoord 2004 bedoelde informatie.
 - f. Gedurende de periode dat de aanvullende aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen nog niet volledig zijn gefinancierd, verstrekt het fonds aan de betrokken deelnemer een opgave van de in totaal opgebouwde aanvullende aanspraken en de gefinancierde aanvullende aanspraken.
 - g. De volgende tekst wordt opgenomen in de onder e en onder f bedoelde informatie:

"Het pensioen dat voor u zal worden ingekocht omdat u in het verleden gedurende uw dienstbetrekking(en) een of meer perioden hebt gehad waarin minder pensioen is opgebouwd dan op grond van de fiscale regelgeving mogelijk is, wordt pas opgebouwd op het moment dat en voor zover de toegezegde aanspraken zijn gefinancierd. Wanneer uw deelname aan de pensioenregeling eindigt voordat deze aanspraken (volledig) zijn gefinancierd, heeft u alleen recht op het op dat moment gefinancierde en opgebouwde deel van deze pensioenaanspraken. Indien bij beëindiging van de deelname aan de pensioenregeling nog geen toegezegd pensioen over verstreken dienstjaren voor u is ingekocht en opgebouwd, heeft u dus ook geen recht op dit deel van uw toezegging.

Als aan u is toegezegd dat pensioenaanspraken over verstreken dienstjaren worden ingekocht, dan moeten deze uiterlijk binnen vijftien jaren nadat de toezegging is gedaan, zijn gefinancierd. Wanneer u binnen die vijftien jaar met pensioen zou gaan, moeten de in te kopen pensioenaanspraken al eerder zijn gefinancierd, namelijk uiterlijk op het moment van uw pensionering. Een eenmaal gedane toezegging tot inkoop van aanspraken over het verleden kan in beginsel niet worden ingetrokken of gewijzigd."
7. Voor degenen die reeds deelnemer waren in de tot 1 januari 1986 geldende pensioenregeling geldt, dat aanspraken, voortvloeiende uit het bepaalde in artikel 22 van het tot en met 31 december 1985 geldende reglement, onverkort blijven gehandhaafd.

Aldus vastgesteld op vrijdag 22 februari 2019.

.....
W.J.L. Smink
Voorzitter

.....
Y. Faber
Secretaris

Partnerpensioen voor ongehuwd samenwonende deelnemers

Bijlage bij het pensioenreglement dat op 1 januari 2007 in werking is getreden

Deze bijlage is bestemd voor ongehuwd samenwonende deelnemers.

Als u ongehuwd samenwoont en uw partnerschap heeft laten registreren bij de burgerlijke stand, heeft u - volgens de bepalingen van het pensioenreglement - recht op partnerpensioen.

Wanneer u ongehuwd samenwoont zonder met uw partner een geregistreerd partnerschap te zijn aangegaan, kunt u eveneens in aanmerking komen voor partnerpensioen. Hiervoor moet u voldoen aan de eisen die hieronder omschreven zijn.

U moet eerst een notariële samenlevingsovereenkomst overleggen aan het pensioenfonds. Zonder deze overeenkomst heeft uw partner geen recht op partnerpensioen bij uw overlijden.

Een partner is in dit verband de ongehuwde persoon van het eigen of het andere geslacht met wie u geen geregistreerd partnerschap bent aangegaan, maar met wie u minimaal gedurende een half jaar een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd en nog voert. De partner mag niet met een andere persoon een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan en mag bovendien niet in de rechte lijn of in de tweede graad aan u verwant zijn.

De notariële samenlevingsovereenkomst moet de volgende gegevens bevatten:

1. de naam, de geboortedatum en de burgerlijke staat van u en uw partner;
2. de aanvangsdatum van de gezamenlijke huishouding (eventueel met vermelding van het adres);
3. enige vermogensrechtelijke bepalingen (bijvoorbeeld een regeling over de verdeling van de kosten van de huishouding).

Als u om privacy-redenen geen inzicht wilt geven in de samenlevingsovereenkomst, dan kunt u de notaris vragen om, naast de samenlevingsovereenkomst, een verklaring op te stellen waarin de gegevens onder 1 en 2 zijn vermeld en waarin staat dat in de samenlevingsovereenkomst enige vermogensrechtelijke bepalingen zijn opgenomen.

Afkoopfactoren

Bijlage bij het pensioenreglement dat op 1 januari 2007 in werking is getreden

De in artikel 20 ("Afkoop kleine pensioenen") genoemde factoren zijn:

Indien bij ingang van het ouderdomspensioen het ouderdomspensioen niet meer bedraagt dan het in artikel 20 genoemde wettelijke grensbedrag:

Afkoop van (op leeftijd 67)	Afkoop tarief per 1.000 euro pensioen
Alleen ouderdomspensioen	€ 15.785
Ouderdomspensioen plus 70% partnerpensioen	€ 19.031

Indien bij ingang van het partnerpensioen het partnerpensioen niet meer bedraagt dan het in artikel 20 genoemde wettelijke grensbedrag:

Afkoop op leeftijd	Afkoop tarief per 1.000 euro partnerpensioen
55	€ 23.247
56	€ 22.812
57	€ 22.366
58	€ 21.911
59	€ 21.477
60	€ 20.972
61	€ 20.489
62	€ 19.996
63	€ 19.493
64	€ 18.979
65	€ 18.455
66	€ 17.922
67	€ 17.379

Voor andere leeftijden worden de afkoopfactoren door het fonds op overeenkomstige wijze vastgesteld.

Deze afkoopfactoren hebben betrekking op de gevallen van afkoop die plaatsvinden in de periode vanaf 1 januari 2019.

BIJLAGE V BIJ ARTIKEL 29 LID 2B: ARTIKEL 9 VAN HET PER 31 DECEMBER 2003 GELDENDE PENSIOENREGLEMENT. NB: ARTIKELN GENOEMD IN DEZE BIJLAGE HEBBEN BETREKKING OP HET PER 31 DECEMBER 2003 GELDENDE PENSIOENREGLEMENT EN ZIJN, VOOR ZOVER VAN TOEPASSING TEVENS IN DIT REGLEMENT OPGENOMEN.

AANVULLEND OUDEDAGSPENSIOEN

Het volgens artikel 8 berekende oudedagspensioen wordt:

- op de pensioendatum, indien de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde op die datum ongehuwd is resp. geen partnerrelatie in de zin van dit pensioenreglement heeft, of,
- per de latere datum, waarop het huwelijk of de partnerrelatie van de betrokkene anders dan door diens overlijden eindigt, voor ieder pensioenjaar gelegen na 1 januari 1994 verhoogd met 1,75% van een bedrag gelijk aan het verschil tussen:
- de volgens artikel 6 lid 6 vastgestelde franchise enerzijds, en
- 100/70 van de uitkering per jaar krachtens de AOW, inclusief vakantietoeslag, toekomend aan een ongehuwde pensioengerechtigde anderzijds.

Wanneer er sprake is van een aanspraak op nabestaandenpensioen van een gewezen partner van de deelnemer of gewezen deelnemer, dan worden voor de bepaling van het aanvullend oudedagspensioen alleen de deelnemersjaren in aanmerking genomen vanaf de datum van echtscheiding respectievelijk de datum van beëindiging van het samenlevingsverband.

Het aanvullend oudedagspensioen volgens dit artikel vervalt per 1 januari 2001. De voor (gewezen) deelnemers reeds opgebouwde rechten tot 1 januari 2001 blijven evenwel gehandhaafd. Dit premievrije pensioen wordt jaarlijks verhoogd met een toeslag conform het in artikel 23 bepaalde.

BIJLAGE VI PREMIEVRIJE AANSPRAKEN OP GROND VAN OUDE SNP-REGLEMENTEN

Premievrije aanspraken opgebouwd onder het oude SNP-reglement (geldig voor pensioenregelingen tot en met 31 december 2003) blijven gehandhaafd. Hieronder vallen onder andere: aanvullend oudedagspensioen, premievrije aanspraken door ploegen- en of afwijkende diensten, extra pensioenaanspraken door waardeoverdracht.